KOMISJONI OTSUS,

7. juuni 2006,

riigiabi kohta, mida Saksamaa andis osakute omandamiseks viinamarjakasvatajate ühistutes

(teatavaks tehtud numbri K(2006) 2070 all)

(Ainult saksakeelne tekst on autentne)

(2007/57/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõiget 2,

olles kutsunud asjaosalisi üles esitama oma seisukohad eelnimetatud artikli kohaselt ([1]) ja võttes neid seisukohti arvesse,

ning arvestades järgmist:

I. MENETLUS

(1) Kõnealusest meetmest teatati 19. aprilli 2001. aasta kirjas, mille komisjon sai vastuseks kirjalikule järelepärimisele. Kuna meede oli selleks ajaks juba rakendatud, kanti riigiabi käsitlevad andmed teatamata riigiabi nimekirja (abi nr NN 32/01).

(2) Lisateave edastati 13. veebruari 2002. aasta kirjas, mis registreeriti 18. veebruaril 2002, 5. juuli 2002. aasta kirjas, mis registreeriti 9. juulil 2002, ja 5. detsembri 2002. aasta kirjas, mis registreeriti 10. detsembril 2002. Kõnealust meedet arutati 25. juunil 2002. aastal toimunud kohtumisel põllumajanduse peadirektoraadis.

(3) Komisjon teavitas Saksamaad 2. oktoobri 2003. aasta kirjas SG (2003) D/232035 oma otsusest algatada kõnealuse meetme (abi nr C 60/2003) suhtes menetlus vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikele 2.

(4) Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ([2]). Komisjon kutsus asjaosalisi üles esitama oma arvamused kõnealuse abikava kohta.

(5) Komisjon sai asjaosaliste ja abi andnud piirkondlike ametiasutuste arvamused 18. novembri 2003. aasta kirjas, mis registreeriti 25. novembril 2003, 23. detsembri 2003. aasta kirjas, mis registreeriti 5. jaanuaril 2004, ja12. veebruari 2004. aasta kirjas, mis registreeriti 17. veebruaril 2004.

(6) Saksamaa esitas oma seisukoha komisjonile 5. novembri 2003. aasta kirjaga, mis registreeriti 6. novembril 2003.

(7) 7. märtsi 2005. aasta kirjaga, mis registreeriti 9. märtsil 2005, esitas Saksamaa komisjonile täiendava seisukohavõtu ning taotles meetme hindamist vastavalt komisjoni 6. oktoobri 2004. aasta määrusele (EÜ) nr 1860/2004, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandus- ja kalandussektoris ([3]).

II. ABI KIRJELDUS

II.1. Meetme nimetus

(8) Abi Rheinland-Pfalzi liidumaa viinamarjakasvatajatele osakute omandamiseks

II.2. Õiguslik alus

(9) Abikava põhineb järgmisel:

suunis abi andmise kohta *Bernkastel-Wittlichi* kreisi rahalistest vahenditest, et toetada viinamarjakasvatajaid, kes ühinevad viinamarjakasvatajate ühistuga;

suunis abi andmise kohta *Cochem-Zelli* kreisi rahalistest vahenditest, et toetada viinamarjakasvatajaid, kes ühinevad viinamarjakasvatajate ühistuga/tootjaorganisatsiooniga;

suunis abi andmise kohta *Trier-Saarburgi* kreisi rahalistest vahenditest, et toetada viinamarjakasvatajaid, kes ühinevad viinamarjakasvatajate ühistuga/tootjaorganisatsiooniga;

Schweichi kohaliku liitomavalitsuse (*Verbandsgemeinde Schweich*) teatis *Trier-Saarburgi* kreisi antava abi suurendamise kohta, et toetada viinamarjakasvatajaid, kes ühinevad viinamarjakasvatajate ühistuga/tootjaorganisatsiooniga.

([1]) ELT C 267, 6.11.2003, lk 2.

([2]) Vt joonealune märkus 1.

([3]) ELT L 325, 28.10.2004, lk 4.

(10) Bernkastel-Wittlichi kreisivalitsuse suunises nähakse ette abi osakute ostmiseks konkreetselt *Mosellandi* ühistus. Sama nähakse ette Cochem-Zelli kreisivalitsuse suunises, mis viis selleni, et abi anti ainult *Mosellandi* ühistu osakute ostmiseks. Trier-Saarburgi kreisivalitsuse ja Schweichi kohaliku liitomavalitsuse suunised ei ole suunatud konkreetsele äriühingule, vaid Saksamaa turustruktuuriseadusega heakskiidetud ühistutele ja tootjaorganisatsioonidele üldiselt.

II.3. **Meetme eesmärk**

(11) Abikava eesmärk oli suurendada tootjaorganisatsioonides töödeldavate viinamarjade osakaalu ja vähendada vabalt, st mitte tootjaorganisatsioonide kaudu müüdava vaadiveini osakaalu. Eesmärk oli aidata stabiliseerida hindu vaadiveini turul. Samal ajal oli pikaajaline eesmärk lõpetada tootmine üksikistanduste veinikeldrites, eriti Mosel-Saar-Ruweri viinamarjakasvatuspiirkonna väikeettevõtetes.

(12) Abikavaga nähti ette katta osa viinamarjakasvatusettevõtete kuludest seoses ühistute/tootjaorganisatsioonide (edaspidi tootjaorganisatsioonid) osakute ostmisega. Abi anti tingimusel, et viinamarjakasvataja hoiab osakuid viis aastat alates abitaotluse registreerimise kuupäevast. Samuti kohustus iga ettevõte tootjaorganisatsioonile üle andma oma haritava maa ning viinamarjasaagi, viinamarjavirde ja veini. Lisaks pidi ettevõte võtma kohustuse sulgeda oma veinikelder.

II.4. **Abi eelarvelised assigneeringud**

(13) Abi anti otsetoetusena ning kapitaliturulaenuintressi toetusena.

(14) Osakute tavaline ostuhind oli 293,99 eurot. Kui hind oli madalam, vähendati vastavalt toetuse summat.

(15) Osaku kohta antud toetussummad olid järgmised:

Kreis/omavalitsus	1 kuni 5 osaku ostmiseks (EUR)	Iga lisaosaku eest (EUR)	Maksimaalne toetus tootja-organisatsiooniga ühinevale ettevõttele (EUR)
Bernkastel-Wittlich	76,69	38,35	766,94
Cochem-Zell	76,69	76,69	ülemmäär puudub
Trier-Saarburg	76,69	38,35	766,94
Schweich	51,13	—	255,65

(16) Schweichi kohaliku liitomavalitsuse väljamaksed lisandusid (kumulatiivselt) Trier-Saarburgi kreisi makstud toetusele.

(17) Cochem-Zelli kreisis anti osakute ostmiseks võetud laenude puhul maksimaalselt nelja aasta jooksul kuni 4,95-protsendilist intressitoetust.

(18) 2000. aastal tehti tootjaorganisatsioonidele järgmised väljamaksed:

Kreis/omavalitsus	Viinamarja-kasvatajate ühistu Moselland (EUR)	Tootja-organisatsioon Moselherz (EUR)	Tootja-organisatsioon Mosel Gate (EUR)
Bernkastel-Wittlich	44 022	—	—
Cochem-Zell	20 171	—	—
Trier-Saarburg	51 270	6 990	7 631
Schweich	16 975	3 390	5 011
Kokku	132 438	10 380	12 642

(19) 2000. aastal maksti kokku 155 460 eurot. Abikava rahastati kreisivalitsuste ja Schweichi kohaliku omavalitsuse vahenditest.

II.5. **Meetme kestus**

(20) Cochem-Zelli kreisis kestis abikava neli aastat (2000–2003). Muud meetmed kehtisid 2000. aastal.

II.6. **Abisaajad**

(21) Abi anti otse tootjaorganisatsioonile, kes müüs ühinevatele viinamarjakasvatajatele ja viinamarjakasvatusettevõtetele osakuid madalama hinnaga.

(22) Seetõttu said asjaomase kreisi viinamarjakasvatajad ja viinamarjakasvatusettevõtted omandada tootjaorganisatsiooni osakuid madalama hinnaga.

(23) Meede võimaldas tootjaorganisatsioonidel suurendada omakapitali ja tagada tooraine ostmine.

II.7. **Menetluse algatamise põhjused**

(24) Pärast esialgset uurimist leiti, et kõnealune meede on viinamarjakasvatusettevõtetele ja tootjaorganisatsioonidele antud tegevusabi, mis on ühisturuga kokkusobimatu. Seepärast algatas komisjon ametliku uurimismenetluse.

III. ASJAOSALISTE SEISUKOHAD

III.1. Meetme kohta esitatud kaebused

(25) Komisjon sai kaebuse kõnealuse abikava rakendamise kohta. Kaebaja osutas sellele, et abi võimaldas viinamarjakasvatajatel omandada kohalike tootjaorganisatsioonide osakuid madalama hinnaga. Lisaks omakapitali suurendamise eelisele võimaldas see tootjaorganisatsioonidel kindlustada viinamarjavirde ja toorveini varumine. See seadis konkurendid viinamarjavirde ja toorveini varumisel ebasoodsamasse olukorda.

III.2. Ametliku uurimismenetluse käigus esitatud asjaosaliste seisukohavõtud

(26) Asjaosaliste ja abi andnud Saksamaa piirkondlike ametiasutuste seisukohavõttudes rõhutati, et abi anti hädavajaliku struktuurimuutuse läbiviimiseks 2000-aastase ajalooga järsunõlvalises viinamarjakasvatuspiirkonnas, mille säilitamine oli turismi ja gastronoomia seisukohalt ülioluline. Meetme rakendamine aitas väidetavalt kaasa tootmise lõpetamisele. Samuti taotleti määruse (EÜ) nr 1860/2004 kohaldamist.

IV. SAKSAMAA SEISUKOHT

(27) Saksamaa rõhutas oma seisukohavõtus vajadust toetada hädavajalikku struktuurimuutust 2000-aastase ajalooga järsunõlvalises viinamarjakasvatuspiirkonnas, mille säilitamine on turismi ja gastronoomia seisukohalt ülioluline. Abi põhjendati kui tootmisvõimsuse likvideerimise kava, sest see oli ette nähtud nende viinamarjakasvatajate ja viinamarjakasvatusettevõtete ebasoodsa olukorra korvamiseks, kes pidid oma veinikeldrid sulgema ning andma oma toodangu viie aasta jooksul üle tootjaorganisatsioonile.

(28) Saksamaa taotles oma täiendavas seisukohavõtus määruse (EÜ) nr 1860/2004 kohaldamist.

V. ABI HINDAMINE

Ühine turukorraldus

(29) Asutamislepingu artiklit 36 kohaldatakse viinamarjade kasvatamise ja töötlemise suhtes, mida reguleerib nõukogu 17. mai 1999. aasta määrus (EÜ) nr 1493/1999 veinituru ühise korralduse kohta ([4]).

(30) Saksamaa ja asjaosaliste seisukohavõttudest ilmneb, et viinamarjakasvatajate ja viinamarjakasvatusettevõtete majanduslikud raskused olid tingitud müügikanalite struktuurimuutustest. Vaadiveini turustamine oma veinikeldrite kaudu oli muutunud üha raskemaks. Turul nõuti nüüd toorainet (viinamarjad või värskelt pressitud viinamarjavirre) või turunõuetele vastavaid kvaliteetveine. Eraettevõtjad oleksid viinamarjakasvatusettevõtetega võinud sõlmida analoogsed lepingud ning võtta üle nende tururiskid.

(31) Selles olukorras kandsid piirkondlikud ametiasutused 12. põhjenduses kirjeldatud tingimustel osa viinamarjakasvatajate tootjaorganisatsioonide osakute ostmisega seotud kuludest. Osakute ostjad olid kohustatud asjaomasele tootjaorganisatsioonile üle andma kogu haritava maa ja viinamarjasaagi, viinamarjavirde ja veini. Viinamarjakasvatajad kohustusid hoidma osakuid viis aastat, mis tegelikkuses tähendas nende oma veinikeldrite sulgemist. Võrreldes teiste veinitootmise ja -turustamise ettevõtetega olid tootjaorganisatsioonid suutelised paremini tagama tooraine varumist, sest viinamarjakasvatajatelt ja viinamarjakasvatusettevõtetelt nõuti viie aasta jooksul toodetud viinamarjade, viinamarjavirde ning veini üleandmist (vt II jagu punkt 2).

(32) Tootjaorganisatsioonide toetamine sellega, et viinamarjakasvatajaid kohustati loovutama viinamarjasaak, viinamarjavirre ja vein ning sulgema oma veinikeldrid, kujutab endast struktuurimeedet, mis on tugevdanud tootjaorganisatsioone. Tootjaorganisatsioonidele varustamise kindlustamisega eelise andmist võib eraldi võetult õigustada kui määruse (EÜ) nr 1493/1999 artiklis 39 esitatud eesmärkidele vastava turukorraldusmeetme tagajärge.

RIIGIABI

(33) Määruse (EÜ) nr 1493/1999 artikli 71 lõike 1 kohaselt,

> "Kui käesolevas määruses pole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesolevas määruses käsitletud toodete valmistamise ja nendega kauplemise suhtes asutamislepingu artikleid 87, 88 ja 89."

(34) Artikli 71 lõikes 2 sätestatakse, et:

> "II jaotise II peatükk [Loobumislisatasud] ei takista siseriikliku abi andmist, mille eesmärgid on samad kui käesolevas peatükis. Sellest olenemata kohaldatakse niisuguse abi suhtes lõiget 1."

(35) EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaselt on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada

([4]) EÜT L 179, 14.7.1999, lk. 1, Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2165/2005 (ELT L 345, 28.12.2005, lk 1).

konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, keelatud, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.

(36) Kõnealust kava rahastati asjaomaste kreiside ja ühe Rheinland-Pfalzi liidumaa kohaliku omavalitsuse riiklikest vahenditest. Abi moonutab konkurentsi ([5]) ja kahjustab liikmesriikide vahelist kaubandust ([6]).

V.1. **Osakute omandamiseks saadud abist ning intressitoetusest tulenenud majanduslik kasu viinamarjakasvatajatele ja viinamarjakasvatusettevõtetele**

(37) Mõned Rheinland-Pfalzi liidumaa viinamarjakasvatajad ja viinamarjakasvatusettevõtted on Saksamaa piirkondlike ametiasutuste abiga ostnud tootjaorganisatsioonide osakuid ja maksnud seega osakute eest madalamat hinda (vt 15. põhjendus). Üldjuhul peaks tavalisest ostuhinnast mahaarvatud summa tasuma ostja. Seega on asjaomased ettevõtted saanud madalamast hinnast otsest majanduslikku kasu, mida rahastati riigi vahenditest.

(38) Kuni 4,95-protsendine intressitoetus, mida maksti viinamarjakasvatajatele ja viinamarjakasvatusettevõtetele osakute ostmiseks (vt 17. põhjendus), on samuti majanduslik kasu neile ettevõtetele ning seda rahastati riigi vahenditest.

(39) Seetõttu on kohaldatav EÜ asutamislepingu artikli 87 lõige 1.

(40) Tagapool (V jao 3. alajagu) vaadeldakse küsimust, kas eelnimetatud majandusliku kasu puhul saab kohaldada põllumajandussektoris riigiabi andmise ühenduse suuniste ([7]) (edaspidi põllumajandussuunised) punkti 9, milles käsitletakse abi andmist tootmisvõimsuse vähendamiseks.

V.2. **Majanduslik kasu tootjaorganisatsioonidele**

(41) Komisjon kinnitab oma kirjas ametliku uurimismenetluse algatamise kohta esitatud arvamust, et viinamarjakasvatajatele ja viinamarjakasvatusettevõtetele osakute ostmiseks antud abiga toetati tootjaorganisatsioone. Abi anti ainult teatud tunnustatud tootjaorganisatsioonide osakute ostmiseks (vt 10. põhjendus). Viinamarjakasvatajaid ja viinamarjakasvatusettevõtteid kohustati hoidma osakuid viis aastat.

(42) Saksamaa ametiasutuste sõnul oli veinituru ümberkorraldamine vältimatu. Vaatamata sellele, et viinamarjakasvatajad oleksid võinud tootjaorganisatsioonide osakuid varemgi osta, sest nende hind ei olnud väga kõrge, ei toimunud see struktuurimuutus enne piirkondlike ja kohalike abikavade käivitumist.

(43) Võrreldes teiste veinitootmis- ja veiniturustusettevõtetega oli kõnealustel tootjaorganisatsioonidel võimalik oma kapitali ja likviidsust suurendada ning saada lisatulu, kuna lisandus uusi osanikke, kes said osakuid osta madalama hinnaga või intressitoetusega. Tootjaorganisatsioonid said täiendavat kasu sellest, et soodustingimustel osakuid ostnud ettevõtetelt nõuti, et nad annaksid tootjaorganisatsioonile üle kogu viinamarjasaagi, -virde ja veini ning sulgeksid oma veinikeldrid.

(44) Sellega seoses on asjakohane viidata Euroopa Kohtu kohtuasjas C-156/98, Saksamaa v. Euroopa Komisjon ([8]), tehtud otsuse punktile 26:

"SLV tulumaksuseaduse (EStG) lõike 52 punktis 8 viidatud ettevõttele kaudselt antud eelis seisneb selles, et liikmesriik loobub maksutulust, mida ta muidu oleks nõudnud, kuna selle loobumisega antakse investoritele võimalus omandada kõnealuste ettevõtete osakud maksude seisukohast soodsamatel tingimustel."

(45) Eespool nimetatud kohtuotsust kinnitas Esimese Astme Kohus kohtuasja T-93/02, *Confédération nationale du Crédit Mutuel v. Euroopa Komisjon* ([9]), punktis 95:

"…selle tuvastamiseks, et riik on riigi vahenditest rahastatud meetmega toetanud ettevõtet, ei ole vaja, et nimetatud ettevõte oleks otseselt abisaaja. EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 2 punktist a nähtub, et üksiktarbijatele antav sotsiaalabi võib kuuluda EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaldamisalasse. Ka liikmesriigi loobumine maksutulust võib tähendada riigi vahendite kaudset ülekandmist, mida võib pidada riigiabiks, mis on antud muudele ettevõtjatele kui need, kellele on otseselt antud maksusoodustus (Euroopa Kohtu 19. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-156/98: Saksamaa v. komisjon, EKL 2000, lk I-6857, punktid 24–28)."

(46) Eespool osundatud kohtupraktikast lähtudes järeldab komisjon, et viinamarjakasvatajatele ja viinamarjakasvatusettevõtetele teatavate tootjaorganisatsioonide osakute ostmiseks antud abi ning nõue neid osakuid vähemalt viis aastat hoida suurendas kõnealuste tootjaorganisatsioonide kapitali, mida muidu ei oleks toimunud. Nende osakute ostmine riigi abiga kujutab endast riigi vahendite kaudset ülekandmist tootjaorganisatsioonidele. Sellest tulenev tootjaorganisatsioonide kapitali suurendamine kujutab endast

([5]) Vastavalt Euroopa Kohtu praktikale on riigiabi saanud ettevõtte konkurentsipositsiooni paranemine konkurentsi kahjustamine teiste ettevõtete suhtes, kes riigiabi ei saa (17. septembri 1980. aasta otsus kohtuasjas C-730/79: *Philip Morris* v. komisjon (EKL1980, lk 2671, punktid 11 ja 12).

([6]) 1999. aastal importis Saksamaa ühendusest 10 364 600 ja eksportis ühendusse 1 881 900 miljonit hektoliitrit veini. Rheinland-Pfalzi liidumaa kohta eraldi andmeid ei ole. (Allikas: Saksamaa riiklik statistikaamet).

([7]) EÜT C 232, 12.8.2000, lk 19.

([8]) 19. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-156/98: *Saksamaa v. Euroopa Komisjon* (EKL 2000, lk I-6857, punkt 26).

([9]) 13. jaanuari 2005. aasta otsus kohtuasjas T-93/02: *Confédération nationale du Crédit Mutuel v. Euroopa Komisjon* (kohtulahendite kogumikus veel avaldamata), punkt 95.

kaudset majanduslikku soodustust, mida riigiabina tuleb käsitleda eraldi sellest soodustusest, mida anti viinamarjakasvatajatele ja viinamarjakasvatusettevõtetele.

(47) Seetõttu tuleb kohaldada EÜ asutamislepingu artikli 87 lõiget 1.

V.3. **EÜ asutamislepingu artikli 87 lõigetes 2 ja 3 sätestatud erandid**

(48) Seejärel tuleb kontrollida, kas mõni EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 sätestatud erand üldisest riigiabi keelust on kohaldatav.

(49) Võttes arvesse kättesaadavat teavet, ei ole EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikes 2 ja lõike 3 punktides a, b ja d sätestatud erandid kohaldatavad, sest kõnealune abi ei ole:

— abi majandusarengu edendamiseks niisugustes piirkondades, kus elatustase on erakordselt madal või kus valitseb tõsine tööpuudus;

— abi üleeuroopalist huvi pakkuva tähtsa projekti elluviimiseks või mõne liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks;

— abi kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks, kui niisugune abi ei kahjusta kaubandustingimusi ja konkurentsi ühenduses määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.

(50) Seega on asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkt c ainus erand, mida oleks võimalik kohaldada.

Viinamarjakasvatajatele ja viinamarjakasvatusettevõtetele antud abi kokkusobivus

(51) Saksamaa ametiasutused tegid 13. veebruari 2002. aasta kirjas ettepaneku hinnata meetme vastavust põllumajandussuuniste punktile 9.

(52) Punkti 9 kohaselt võib abi anda tootmise lõpetamiseks eeldusel, et abikava on kooskõlas ühenduse muude tootmisvõimsuse vähendamise kavadega ning vastab järgmistele tingimustele:

a) Abi peab vastama sektori üldistele huvidele ja olema ajaliselt piiratud.

b) Abisaajad peavad tegema piisava vastusoorituse, tavaliselt on selleks lõplik ja pöördumatu otsus asjaomasest tootmisüksusest loobumise või selle lõpliku sulgemise kohta.

c) Tuleb välistada võimalus, et abi kasutatakse raskuses olevate ettevõtete päästmiseks ja ümberkorraldamiseks.

d) Abisumma ei tohi ületada kahju suurust, mis tuleneb tootmise lõpetamisest või sissetuleku vähenemisest tulevikus. Vähemalt poole kuludest peaks tasuma sektor vabatahtlike sissemaksete või kohustuslike lõivude arvelt.

e) Abi ei tohi olla vastuolus ühise turukorralduse mehhanismidega.

Punkti a kohta: Abi vastavus sektori üldistele huvidele

(53) Näib, et abikava on positiivselt mõjutanud põllumajandusliku tootmise koondumist ning teatud määral tasakaalustanud hinnaolukorda vaadiveini turul. Abikava rakendasid üksnes kolm Rheinland-Pfalzi liidumaa kreisivalitsust ja üks kohalik omavalitsus. Bernkastel-Wittlichi kreisivalitsuse suunistes nähti ette abi *Mosellandi* ühistu osakute ostmiseks. Sama nähti ette Cochem-Zelli kreisivalitsuse suunistes, mis tegelikkuses põhjustas olukorra, et toetati ainult *Mosellandi* ühistu osakute ostmist. Trier-Saarburgi kreisivalitsuse ja Schweichi kohaliku liitomavalitsuse suunistes ei nimetatud konkreetset ettevõtet, kuid need olid koostatud nii, et toetada Saksamaa turustruktuuriseadusega (*Marktstrukturgesetz*) heaks kiidetud ühistuid ja tootjaorganisatsioone. Seetõttu ei olnud abikõlblikud teised veinitootmise või -kaubandusega tegelevad eraettevõtted, mis ei vastanud eespool nimetatud tingimustele. Abikava kestuse ülemmääraks oli kehtestatud neli aastat.

(54) Põllumajandussuuniste punkti 9.6 kohaselt peaksid tootmistegevuse lõpetamiseks ettenähtud abikavad olema kättesaadavad kõigile asjaomase sektori ettevõtjatele. Nagu eespool näidatud, ei saa seda nõuet lugeda täidetuks. Komisjon sai ka kaebuse ühelt ettevõtjalt, kes juhtis tähelepanu asjaolule, et kindlate ühistute toetamine ei olnud mingil juhul kooskõlas veinisektori üldiste huvidega, sest veinitootmise ja -kaubandusega tegelevad eraettevõtted ei saanud abikavas osaleda.

Punkti b kohta: Vastusooritus

(55) Saksamaa ametiasutused teatasid, et abikava oli koostatud selleks, et lõpetada viinamarjakasvatusettevõtetes veinitootmine. Põhjendusena märgiti, et viinamarjakasvatajad võtsid endale kohustuse anda tootjaorganisatsioonile üle kogu viinamarjasaak, viinamarjavirre ja vein ning pikemas perspektiivis sulgeda oma veinikeldrid.

(56) Põllumajandussuuniste punkti 9.2 kohaselt võib abi tootmistegevuse lõpetamiseks heaks kiita ainult juhul, kui see on osa sektori ümberkorraldamisprogrammist, millel

on selgelt määratletud eesmärgid ja ajakava. Kõnealune abikava rakendati ilma ümberkorraldamisprogrammi esitamata.

(57) Põllumajandussuuniste punkti 9.4 kohaselt eeldatakse abisaajalt piisavat vastusooritust, milleks on tavaliselt lõplik ja pöördumatu otsus tootmistegevusest loobumise või ettevõtte sulgemise kohta. Abisaajad võtavad õiguslikult siduva kohustuse tegevus lõplikult ja pöördumatult lõpetada. Saksamaa ametiasutused teatasid, et viinamarjakasvatajad ei võtnud õiguslikult siduvat kohustust tegevus lõpetada. Veinitootjate puhul on viinamarjasaagi, viinamarjavirde ja veini üleandmise kohustus võrdne tootmise lõpetamisega, kuid seda ainult viieks aastaks, mida see kohustus hõlmab. Seetõttu leiab komisjon, et see tingimus ei ole täidetud.

Punkti c kohta: Abi ei anta raskustes ettevõtetele

(58) Seda tingimust ei ole abikavas selgelt esitatud.

Punkti d kohta: Hüvitamine ei tohi olla ülemäärane ja sektori panus

(59) Põllumajandussuuniste punktis 9.6 on sätestatud, et abisumma peab rangelt piirduma varade väärtuse vähenemise hüvitamisega, millele lisandub motivatsioonitasu, mis ei tohi ületada 20 % asjaomase vara väärtusest. Lisaks on punktis 9.7 sätestatud, et vähemalt pool abikava kuludest peab olema asjaomase sektori panus vabatahtlike sissemaksete või kohustuslike lõivude näol.

(60) Saksamaa ametiasutused ei ole esitanud täpseid arvutusi viinamarjakasvatusettevõtete varade väärtuse vähenemise kohta (kui see üldse vähenes). Seetõttu ei saa praegu välistada, et kahju on hüvitatud ülemääraselt ja/või et abi suurus ületab 50 % abikava tegelikest kuludest. Seetõttu leiab komisjon, et need tingimused ei ole täidetud.

Punkti e kohta: Ühine turukorraldus

(61) Meede ei ole vastuolus veinituru ühise korralduse eesmärkidega.

(62) Kuna eespool nimetatud põhjustel ei ole viinamarjakasvatajatele ja viinamarjakasvatusettevõtetele antud abi kooskõlas põllumajandussuuniste punktiga 9, on tegemist tegevusabiga, mis on ühisturuga kokkusobimatu.

(63) Muud asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis c esitatud põhjendused ei ole kohaldatavad.

Tootjaorganisatsioonidele antud abi kokkusobivus ühisturuga

(64) Komisjon soodustab põllumajandussektori tootjaid ühendavate tootjaorganisatsioonide moodustamist, et koondada pakkumist ja kohandada tootmist turu nõuetele. Sellise organisatsiooni loomiseks (põllumajandussuuniste punkt 10.5) või tegevuse laiendamiseks uutele toodetele või valdkondadesse (põllumajandussuuniste punkt 10.6) võib anda riigiabi. Kõnealuse juhtumi puhul ei ole kumbki tingimus täidetud.

(65) Põllumajandussuuniste punkti 10.8 kohaselt peab abi, mis ei ole seotud tegevuse alustamisega, näiteks investeeringuid, hindama vastavalt sellist abi reguleerivatele eeskirjadele. Kuna kõnealune meede ainult suurendab tootjaorganisatsiooni kapitali, ei ole tegemist investeeringuga, mistõttu seda punkti ei saa kokkusobivuse hindamisel aluseks võtta.

(66) Eespool nimetatud põhjustel ei vasta tootjaorganisatsioonidele antud abi põllumajandussuuniste punktile 10. Seetõttu kujutab kõnealune abi endast tegevusabi, mis ei ole ühisturuga kokkusobiv.

(67) Muud asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis c esitatud põhjendused ei ole kohaldatavad.

V.4. **Vähese tähtsusega abi tootjaorganisatsioonidele ja viinamarjakasvatusettevõtetele**

(68) Komisjoni kogemus on näidanud, et väga väikeste kindlatel tingimustel antud toetuste puhul ei kohaldata asutamislepingu artikli 87 lõiget 1.

(69) Määruse (EÜ) nr 1860/2004 kohaselt ei mõjuta abi, mille summa ühe abisaaja kohta ei ületa kolme aasta jooksul 3 000 eurot ning kui abi kogusumma jääb allapoole ülemmäära, mis on umbes 0,3 % põllumajanduse aastasest kogutoodangust, liikmesriikide vahelist kaubandust ja/või ei kahjusta ega ähvarda kahjustada konkurentsi ning seepärast ei kohaldata sellise abi suhtes asutamislepingu artikli 87 lõiget 1.

(70) Määruse (EÜ) nr 1860/2004 kohaselt kohaldatakse samu sätteid abi suhtes, mis on antud enne määruse jõustumist, kui see abi vastab artiklites 1 ja 3 sätestatud tingimustele.

(71) Artikkel 1 piirab määruse kohaldamisala põllumajandussektoriga. Kõnealune abi puudutab veini turustamist. Seetõttu ei saa kohaldada artikli 1 punktides a kuni c sätestatud piiranguid.

(72) Seepärast ei kujuta meetmed kuni 3 000 euro ulatuses endast abi, kuna asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kõik tingimused ei ole täidetud. Et vältida kahekordset arvestamist, kohaldatakse seda ülemmäära ainult viinamarjakasvatusettevõtetele.

(73) Eespool nimetatud põhjustel leiab komisjon, et osakute ostmise toetamine vähem kui 3 000 euro ulatuses ei ole abi eeldusel, et määruse (EÜ) nr 1860/2004 tingimused on täidetud. Igasugune viinamarjakasvatajate või viinamarjakasvatusettevõtete tasandil abisaajale makstud summa, mis on sellest ülemmäärast suurem, kujutab endast tervikuna abi.

VI. JÄRELDUSED

(74) Komisjon leiab, et kõnealuse meetme raames antud abi ja intressitoetus on tegevusabi, mille suhtes ei kehti ükski erand üldisest keelust ning mis on seetõttu ühisturuga kokkusobimatu. Komisjon leiab ka, et Saksamaa rakendas meedet ebaseaduslikult.

(75) Kui ebaseaduslikult antud riigiabi on ühisturuga kokkusobimatu, on selle loomulikuks tagajärjeks abi tagasinõudmine, et taastada võimaluste piires enne abi andmist valitsenud konkurentsiseisund.

(76) Käesolev otsus käsitleb kõnealust abikava ning see tuleb viivitamata rakendada ning abi tuleb tagasi nõuda vastavalt nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks ([10]), artikli 14 sätetele.

(77) Et kaotada viinamarjakasvatajate, viinamarjakasvatusettevõtete ja tootjaorganisatsioonide otsene või kaudne soodustamine, kuid samal ajal vältida abi kahekordset arvestamist, peab Saksamaa abisummad tagasi nõudma nendelt ettevõtjatelt, kellele riigi vahenditest raha välja maksti. Kohustus tootjaorganisatsioonidelt abi tagasi nõuda ei mõjuta aga võimalust, et viinamarjakasvatajatele ja viinamarjakasvatusettevõtetele makstud toetused, mis on väiksemad kui 3 000 eurot, ei kujuta endast abi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses tingimusel, et määruse (EÜ) nr 1860/2004 tingimused on täidetud. Igasugune viinamarjakasvatajate või viinamarjakasvatusettevõtete tasandil abisaajale makstud summa, mis on nimetatud ülemmäärast suurem, kujutab endast tervikuna abi, ning tuleb tootjaorganisatsioonilt, kelle osakud lõplik abisaaja on omandanud, täies ulatuses tagasi nõuda.

(78) Käesolev otsus ei takista asjaomastel tootjarühmadel nõuda vastava summa maksmist viinamarjakasvatajatelt ja viinamarjakasvatusettevõtetelt või kasutada muid õiguskaitsevahendeid, kui see on Saksamaa õiguse alusel võimalik.

(79) Cochem-Zelli kreisis peab intressitoetusega seotud abi summa, mis nõutakse tagasi viinamarjakasvatajatelt ja viinamarjakasvatusettevõtetelt, olema võrdne neile makstud intressitoetusega. Abi tagasinõudmise kohustus ei mõjuta võimalust, et viinamarjakasvatajatele ja viinamarjakasvatusettevõtetele makstud toetused, mis on väiksemad kui 3 000 eurot, ei kujuta endast abi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses tingimusel, et määruse (EÜ) nr 1860/2004 tingimused on täidetud. Igasugune viinamarjakasvatajate või viinamarjakasvatusettevõtete tasandil abisaajale makstud summa, mis on nimetatud ülemmäärast suurem, kujutab endast tervikuna abi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses ja tuleb täies ulatuses tagasi nõuda.

(80) Käesolev otsus ei mõjuta võimalust, et asjaomased viinamarjakasvatajad ja viinamarjakasvatusettevõtted kasutavad tootjaorganisatsioonide vastu muid õiguskaitsevahendeid, kui see on Saksamaa õiguse alusel võimalik,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Riigiabi, mida Saksamaa Liitvabariik andis otsetoetustena või intressitoetustena viinamarjakasvatajatele ja viinamarjakasvatusettevõtetele tootjaorganisatsioonide osakute ostmiseks ning otsetoetustena tootjaorganisatsioonidele, rikkudes EÜ asutamislepingu artikli 88 lõiget 3, on, piiramata artiklis 2 sätestatut, ühisturuga kokkusobimatu.

Artikkel 2

Artiklis 1 nimetatud abikava, mida Saksamaa Liitvabariik rakendas soodustatud isikute suhtes, ei peeta abiks niivõrd, kuivõrd on täidetud määruse (EÜ) nr 1860/2004 tingimused.

Artikkel 3

1. Saksamaa Liitvabariik on kohustatud kahe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse teatavakstegemist teavitama kõiki riikliku abikava rakendamisega seotud viinamarjakasvatajaid ja tootjaorganisatsioone komisjoni otsusest, et artiklis 1 viidatud riiklik abikava on ühisturuga kokkusobimatu.

2. Saksamaa Liitvabariik on kohustatud võtma kõik vajalikud meetmed, et nõuda abi saanud viinamarjakasvatajatelt ja/või tootjaorganisatsioonidelt tagasi artiklis 1 nimetatud ning ebaseaduslikult antud abi, ilma et see piiraks artiklit 2 või Saksamaa

([10]) EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1. Määrust on muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.

õiguse alusel muude nõuete esitamist. Saksamaa peab kahe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse teatavakstegemist esitama komisjonile teabe abisaajate, igale abisaajale makstud abi summa ning nimetatud summade määramise meetodi kohta.

3. Abi nõutakse tagasi viivitamata ja Saksamaa õigusaktides kehtestatud korras, mis võimaldab otsuse viivitamatut ja tõhusat täitmist.

4. Tagastatavalt abilt arvutatakse intressi kogu perioodi vältel alates kuupäevast, mil abisumma anti abisaajale, kuni selle tagasimaksmiseni.

5. Intressi arvutatakse komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks, V peatükis sätestatud korra kohaselt.

Artikkel 4

Saksamaa Liitvabariik on kohustatud kahe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse teatavakstegemist teavitama komisjoni meetmetest, mida otsuse täitmiseks on juba võetud ning mida kavatsetakse võtta. Saksamaad kohustatakse sama perioodi jooksul esitama kõik dokumendid, mis näitavad, et ebaseaduslikku abi saanute suhtes on algatatud abi tagasinõudmise menetlus.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Saksamaa Liitvabariigile.

Brüssel, 7. juunil 2006.

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Mariann FISCHER BOEL